

حسابداری برای مدیران

نویسنده:

پاول ام. کولیر

ترجمه:

دکتر بیتا مشایخی

(عضو هیات علمی دانشگاه تهران)



انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
دفتر: تهران، خیابان حافظ، نرسیده به جمهوری، بن‌بست ازهری، شماره ۱۰،
تلفن: ۶۴۰۸۴۰۰۰
نمایشگاه و فروشگاه: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، شماره ۲۵
تلفن: ۸۸۶۴۸۱۹۲، دورنگار: ۸۸۶۴۸۱۹۶
تارنمای انتشارات: www.boursepub.ir
رایانامه: info@boursepub.ir

حسابداری برای مدیران: تفسیر اطلاعات حسابداری برای تصمیم‌گیری

- نویسنده: پاول ام. کولیر
- مترجم: بیتا مشایخی
- ناشر: انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
- طراح جلد: یهنام اسروش
- چاپ اول: ۱۳۹۴
- قیمت: ۴۰۰,۰۰۰ ریال
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- چاپ و صحافی: نقش‌پرداز اسری
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۵۹-۹۵-۶

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: کالیر، پل ام، ۱۹۵۱ - م.

Collier, Paul M.

عنوان و نام پدیدآور: حسابداری برای مدیران: تفسیر اطلاعات حسابداری برای تصمیم‌گیری / نویسنده پاول ام. کولیر؛ مترجم بیتا مشایخی.

مشخصات نشر: تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: غ، ۵۷۱ ص.؛ مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۵۹-۹۵-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Accounting for Managers: Interpreting Accounting Information for Decision Making, c2003.

موضوع: حسابداری مدیریت

شناسه افزوده: مشایخی، بیتا، ۱۳۵۳ - مترجم

شناسه افزوده: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ح۲ک/۴۵۵۷/۴ HF۵۶۵۷

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۱۵۱۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۳۲۱۷۴

فهرست اجمالی

سخن ناشر.....	۱
پیش‌گفتار.....	۳
بخش اول. مفهوم حسابداری.....	۹
فصل ۱. مقدمه‌ای بر حسابداری.....	۱۱
فصل ۲. حسابداری و ارتباط آن با ارزش سهام‌داران و راهبری شرکتی.....	۳۱
فصل ۳. ثبت رویدادهای مالی و اصول حسابداری.....	۵۳
فصل ۴. کنترل مدیریت، حسابداری و مفروضات منطق اقتصادی آن.....	۷۹
فصل ۵. رویکردهای تفسیری و انتقادی نسبت به حسابداری و تصمیم‌گیری.....	۱۰۳
بخش دوم. کاربرد صورت‌های مالی در تصمیم‌گیری.....	۱۳۹
فصل ۶. تهیه صورت‌های مالی: استانداردهای بین‌المللی و چارچوب مفهومی حسابداری.....	۱۴۱
فصل ۷. تحلیل و تفسیر صورت‌های مالی.....	۱۸۷
فصل ۸. حسابداری موجودی کالا.....	۲۴۹
بخش سوم. کاربرد اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل مدیریت.....	۲۷۳
فصل ۹. حسابداری و سیستم‌های اطلاعاتی.....	۲۷۵

فصل ۱۰. تصمیمات بازاریابی.....	۲۹۳
فصل ۱۱. تصمیمات عملیاتی.....	۳۳۵
فصل ۱۲. تصمیمات مرتبط با منابع انسانی.....	۳۷۳
فصل ۱۳. تصمیمات تسهیم سربار.....	۳۹۳
فصل ۱۴. تصمیمات سرمایه‌گذاری استراتژیک.....	۴۳۵
فصل ۱۵. ارزیابی عملکرد بخشهای تجاری.....	۴۶۳
فصل ۱۶. بودجه‌بندی.....	۴۸۹
فصل ۱۷. کنترل بودجه‌ای.....	۵۲۱
فصل ۱۸. حسابداری مدیریت استراتژیک.....	۵۵۱

فهرست تفصیلی

۱	سخن ناشر.....
۳	پیش‌گفتار.....
۹	بخش اول. مفهوم حسابداری.....
۱۱	فصل ۱. مقدمه‌ای بر حسابداری.....
۱۱	مقدمه.....
۱۱	حساب، حسابداری و پاسخ‌گویی.....
۱۴	معرفی وظایف حسابداری.....
۱۵	تاریخچه کوتاهی از حسابداری.....
۱۸	نقش حسابداری مالی.....
۱۹	نقش حسابداری مدیریت.....
۲۳	پیشرفت‌های اخیر در حسابداری.....
۲۶	ارتباط حسابداری مالی و حسابداری مدیریت.....
۲۹	خلاصه فصل.....
۳۰	سؤالات فصل.....
۳۰	منابع فصل.....
۳۱	فصل ۲. حسابداری و ارتباط آن با ارزش سهام‌داران و راهبری شرکتی.....
۳۱	مقدمه.....
۳۱	بازارهای سرمایه و محصول.....

۳۳	مدیریت مبتنی بر ارزش سهامداران.....
۴۰	ارزش سهامداران، استراتژی و حسابداری.....
۴۳	مقررات شرکت‌ها و راهبری شرکتی.....
۴۳	مقررات شرکت‌ها.....
۴۴	راهبری شرکتی.....
۴۵	اصول راهبری شرکتی.....
۴۵	مسئولیت هیأت‌مدیره.....
۴۶	حسابرسی.....
۴۷	کمیته حسابرسی.....
۴۷	قواعد پذیرش در بورس اوراق بهادار.....
۴۸	مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی و حسابداری.....
۵۰	بررسی انتقادی: تئوری دی‌نفعان.....
۵۲	خلاصه فصل.....
۵۲	سؤالات فصل.....
۵۲	منابع فصل.....
۵۳	فصل ۳. ثبت رویدادهای مالی و اصول حسابداری.....
۵۳	مقدمه.....
۵۳	رویدادهای تجاری، معاملات و سیستم حسابداری.....
۵۵	ثبت دوطرفه: ثبت معاملات.....
۶۲	استخراج اطلاعات مالی از سیستم حسابداری.....
۶۵	اصول و مفروضات حسابداری.....
۶۶	شخصیت حسابداری یا تفکیک شخصیت.....
۶۶	دوره حسابداری.....
۶۷	اصل شناسایی درآمد.....
۶۸	اصل تطابق.....
۶۸	اندازه‌گیری واحد پولی.....
۶۹	بهای تمام‌شده تاریخی.....
۷۰	تداوم فعالیت.....
۷۰	محافظه‌کاری.....
۷۱	ثبات رویه.....
۷۱	اصطلاح و مفاهیم بهای تمام‌شده: محدودیت‌های گزارش‌گری مالی.....

۷۵.....	خلاصه فصل.....
۷۵.....	سؤالات فصل.....
۷۸.....	منابع فصل.....
۷۹.....	فصل ۴. کنترل مدیریت، حسابداری و مفروضات منطق اقتصادی آن.....
۷۹.....	مقدمه.....
۸۰.....	سیستم‌های کنترل مدیریت.....
۸۱.....	برنامه‌ریزی و کنترل در سازمان‌ها.....
۸۹.....	معیارهای غیرمالی عملکرد.....
۹۷.....	چارچوب نظری حسابداری.....
۹۹.....	خلاصه فصل.....
۱۰۰.....	منابع فصل.....
۱۰۳.....	فصل ۵. رویکردهای تفسیری و انتقادی نسبت به حسابداری و تصمیم‌گیری.....
۱۰۳.....	مقدمه.....
۱۰۴.....	پژوهش و تئوری در حسابداری و کنترل مدیریت.....
۱۰۹.....	پارادایم‌های جایگزین.....
۱۱۶.....	پارادایم تفسیری و رویکرد ساختار اجتماعی.....
۱۱۹.....	فرهنگ، کنترل و حسابداری.....
۱۲۱.....	پارادایم رادیکال و حسابداری انتقادی.....
۱۲۴.....	قدرت و حسابداری.....
۱۲۹.....	اخلاق و حسابداری.....
۱۳۶.....	خلاصه فصل.....
۱۳۶.....	منابع فصل.....
۱۳۹.....	بخش دوم. کاربرد صورت‌های مالی در تصمیم‌گیری.....
۱۴۱.....	فصل ۶. تهیه صورت‌های مالی: استانداردهای بین‌المللی و چارچوب مفهومی حسابداری.....
۱۴۱.....	مقدمه.....
۱۴۲.....	استانداردهای گزارش‌گری مالی بین‌المللی.....
۱۴۴.....	چارچوب تهیه و ارائه صورت‌های مالی.....
۱۴۵.....	اهداف صورت‌های مالی.....
۱۴۶.....	ویژگی‌های کیفی صورت‌های مالی.....
۱۴۷.....	عناصر صورت‌های مالی.....
۱۴۹.....	مفاهیم نگهداشت سرمایه.....

۱۴۹	 بیان درست و صادقانه
۱۵۰	 گزارش‌گری سودآوری شرکت‌ها: صورت سود و زیان و سود و زیان جامع
۱۵۴	 گزارش‌گری وضعیت مالی: ترازنامه
۱۵۸	 حسابداری تعهدی
۱۶۱	 استهلاک
۱۶۳	 IFRS و برخوردهای خاص حسابداری
۱۶۳	 IFRS شماره ۱- ارائه صورت‌های مالی
۱۶۴	 IFRS شماره ۲- پرداخت‌های مبتنی بر سهام
۱۶۴	 IAS شماره ۲- موجودی کالا
۱۶۴	 IAS شماره ۱۱- قراردادهای پیمان‌کاری
۱۶۴	 IAS شماره ۱۶- اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات
۱۶۵	 IAS شماره ۱۷- اجاره‌های بلندمدت
۱۶۵	 IAS شماره ۱۹- مزایای کارکنان
۱۶۵	 IAS شماره ۳۶- کاهش ارزش دارایی‌ها
۱۶۵	 IAS شماره ۳۷- ذخایر، بدهی‌های احتمالی و دارایی‌های احتمالی
۱۶۵	 IAS شماره ۳۸- دارایی‌های نامشهود
۱۶۶	 حسابداری مالیات بر ارزش افزوده
۱۶۷	 حسابداری سرقفلی و آزمون کاهش ارزش
۱۶۷	 مثالی از سرقفلی
۱۶۸	 حسابداری مخارج تحقیق و توسعه
۱۶۹	 حسابداری اجاره‌های بلندمدت
۱۷۱	 گزارش‌گری جریان نقدی: صورت جریان وجوه نقد
۱۷۴	 تفاوت بین صورت‌های مالی
۱۷۵	 حل یک مثال
۱۷۷	 دیدگاهی نظری بر صورت‌های مالی
۱۷۷	 تئوری نمایندگی
۱۷۸	 رویکردی انتقادی به صورت‌های مالی و استانداردهای حسابداری
۱۷۹	 خلاصه فصل
۱۸۱	 ضمیمه فصل: مجموعه IFRS در اول ژانویه ۲۰۱۱
۱۸۲	 سوالات فصل
۱۸۶	 منابع فصل

۱۸۷	فصل ۷. تحلیل و تفسیر صورت‌های مالی
۱۸۷	مقدمه
۱۸۷	گزارش‌های سالیانه
۱۸۹	محیط عملیاتی شرکت‌ها
۱۹۱	تحلیل نسبت‌ها
۱۹۴	الف. نسبت‌های سودآوری
۱۹۵	رشد فروش
۱۹۶	ب. نسبت‌های نقدینگی
۱۹۷	مدیریت سرمایه در گردش
۱۹۹	مدیریت حساب‌های دریافتی
۲۰۰	مدیریت موجودی کالا
۲۰۱	مدیریت حساب‌های پرداختی
۲۰۴	پ. نسبت‌های اهرمی
۲۰۴	نسبت اهرم (یا بدهی)
۲۰۴	نسبت پوشش هزینه‌های مالی
۲۰۶	ت. نسبت‌های فعالیت/کارایی
۲۰۶	گردش دارایی‌ها
۲۰۶	ث. نسبت‌های بازده سهام‌داران
۲۰۸	ارتباط بین نسبت‌های مالی
۲۰۹	تفسیر صورت‌های مالی با استفاده از نسبت‌ها
۲۱۱	سودآوری
۲۱۲	نقدینگی
۲۱۲	اهرم
۲۱۲	فعالیت/کارایی
۲۱۳	بازده سهام‌داران
۲۱۴	استفاده از صورت جریان وجوه نقد
۲۱۶	محدودیت‌های تحلیل نسبت‌های مالی
۲۳۱	ابعاد مختلف نظری صورت‌های مالی
۲۳۲	سرمایه فکری
۲۳۳	تئوری نهادی
۲۳۴	مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

۲۳۶	مفهوم پایداری یا پایداری
۲۳۷	پیش‌گامان گزارش‌گری یک‌پارچه
۲۳۸	خلاصه فصل
۲۳۹	سؤالات فصل
۲۴۹	فصل ۸. حسابداری موجودی کالا
۲۴۹	مقدمه
۲۵۰	مقدمه‌ای بر موجودی کالا
۲۵۱	جریان بهای تمام‌شده
۲۵۲	فرمول بهای تمام‌شده برای موجودی کالا
۲۵۳	ارزیابی موجودی کالا با روش میانگین موزون
۲۵۴	ارزیابی موجودی کالا به روش فایفو
۲۵۵	ارزیابی موجودی کالا به روش لایفو
۲۵۶	روش خرده‌فروشی
۲۵۶	ارزش خالص بازیافتنی
۲۵۶	روش‌های بهایابی موجودی کالا در شرکت‌های تولیدی
۲۵۸	تشریح بهایابی سفارش‌کار
۲۶۰	بهایابی سفارش‌کار در مؤسسات خدماتی
۲۶۰	تشریح بهایابی مرحله‌ای
۲۶۱	بهایابی مرحله‌ای در صورت وجود محصولات نیمه ساخته
۲۶۴	بهایابی قراردادهای بلندمدت
۲۶۴	مثالی از بهایابی قراردادهای بلندمدت
۲۶۶	گزارش‌های حسابداری مدیریت
۲۶۷	خلاصه فصل
۲۶۹	سؤالات فصل
۲۷۳	بخش سوم، کاربرد اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل مدیریت
۲۷۵	فصل ۹. حسابداری و سیستم‌های اطلاعاتی
۲۷۵	مقدمه
۲۷۵	مقدمه‌ای بر حسابداری و سیستم‌های حسابداری
۲۷۷	روش‌های جمع‌آوری اطلاعات
۲۸۰	انواع سیستم‌های اطلاعاتی
۲۸۴	فرایندهای کسب و کار

۲۸۷	کنترل‌های داخلی برای سیستم‌های اطلاعاتی
۲۸۹	ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی
۲۹۱	خلاصه فصل
۲۹۳	فصل ۱۰. تصمیمات بازاریابی
۲۹۳	مقدمه
۲۹۴	استراتژی بازاریابی
۲۹۷	رفتار بها (یا هزینه)
۳۰۰	تحلیل بها - حجم - سود (CVP)
۳۰۶	نقطه سربه‌سر در شرایط چندمحصولی
۳۰۸	اهرم عملیاتی
۳۰۹	محدودیت تحلیل CVP
۳۱۰	روش‌های مختلف قیمت‌گذاری
۳۱۱	قیمت‌گذاری افزون بر بها
۳۱۲	قیمت‌گذاری بر اساس نرخ بازده هدف
۳۱۲	قیمت بهینه فروش
۳۱۵	تصمیمات قیمت‌گذاری خاص
۳۱۸	قیمت‌گذاری انتقالی
۳۱۸	سودآوری بخش‌ها
۳۲۴	تحلیل سودآوری مشتریان
۳۲۹	خلاصه فصل
۳۳۰	سوالات فصل
۳۳۴	منابع فصل
۳۳۵	فصل ۱۱. تصمیمات عملیاتی
۳۳۵	مقدمه
۳۳۵	وظایف عملیاتی
۳۳۸	مدیریت عملیات تولیدی
۳۴۲	مدیریت عملیات خدماتی
۳۴۴	حسابداری برای هزینه‌های ظرفیت استفاده نشده
۳۴۶	به‌کارگیری ظرفیت و ترکیب تولید
۳۴۹	تئوری محدودیتها
۳۵۱	تصمیمات عملیاتی: هزینه‌های مربوط

۳۵۲	تصمیمات خرید در مقابل ساخت
۳۵۴	جایگزینی تجهیزات
۳۵۶	بهای مربوط مواد اولیه (تصمیمات قیمت گذاری)
۳۶۰	مدیریت کیفیت فراگیر و هزینه کیفیت
۳۶۲	مدیریت هزینه های زیست-محیطی
۳۶۸	خلاصه فصل
۳۶۸	سؤالات فصل
۳۷۲	منابع فصل
۳۷۳	فصل ۱۲. تصمیمات مرتبط با منابع انسانی
۳۷۳	مقدمه
۳۷۳	منابع انسانی و حسابداری
۳۷۵	بهای دستمزد
۳۷۸	بهای مربوط دستمزد
۳۸۷	خلاصه فصل
۳۸۷	سؤالات فصل
۳۹۲	منابع فصل
۳۹۳	فصل ۱۳. تصمیمات تسهیم سربار
۳۹۳	مقدمه
۳۹۳	طبقه بندی بهای تمام شده
۳۹۳	بهای محصول و بهای دوره
۳۹۵	بهای مستقیم و غیرمستقیم
۳۹۹	مشکل تسهیم سربار
۴۰۱	دگرگونی در تفکر حسابداری مدیریت
۴۰۵	روش های مختلف جذب سربار
۴۰۵	بهایابی متغیر
۴۰۶	بهایابی جذبی
۴۱۴	اضافه یا کسر جذب سربار
۴۱۵	بهایابی بر مبنای فعالیت
۴۲۰	تفاوت مابین بهایابی جذبی و بهایابی مبتنی بر فعالیت
۴۲۸	خلاصه فصل
۴۲۸	سؤالات فصل

۴۳۴	منابع فصل
۴۳۵	فصل ۱۴. تصمیمات سرمایه‌گذاری استراتژیک
۴۳۵	مقدمه
۴۳۵	استراتژی
۴۳۷	ارزیابی مخارج سرمایه‌ای
۴۴۰	نرخ بازده حسابداری
۴۴۴	دوره بازگشت سرمایه
۴۴۴	جریان‌ات نقدی تنزیل شده
۴۴۵	ارزش فعلی خالص
۴۴۹	نرخ بازده داخلی
۴۵۰	مقایسه روش‌ها
۴۵۴	خلاصه فصل
۴۵۴	ضمیمه فصل ۱۴. جداول ارزش فعلی
۴۵۸	سوالات فصل
۴۶۱	منابع فصل
۴۶۳	فصل ۱۵. ارزیابی عملکرد بخشهای تجاری
۴۶۳	مقدمه
۴۶۳	ساختار سازمان‌های تجاری
۴۶۸	سازمان‌های غیرمتمرکز و ارزیابی عملکرد بخشها
۴۶۹	سود مطلق
۴۶۹	بازده سرمایه‌گذاری
۴۷۱	سود باقی‌مانده
۴۷۲	قابلیت کنترل
۴۷۷	قیمتگذاری انتقالی
۴۸۳	جوانب اقتصادی مبادلات
۴۸۴	خلاصه فصل
۴۸۴	سوالات فصل
۴۸۷	منابع فصل
۴۸۹	فصل ۱۶. بودجه‌بندی
۴۸۹	مقدمه
۴۸۹	بودجه‌بندی چیست؟

۴۹۰	فرایند بودجه‌بندی
۴۹۵	سود و زیان بودجه‌ای
۵۰۵	بودجه نقدی
۵۱۲	اثرات رفتاری بودجه
۵۱۶	خلاصه فصل
۵۱۶	سوالات فصل
۵۲۰	منابع فصل
۵۲۱	فصل ۱۷. کنترل بودجه‌ای
۵۲۱	مقدمه
۵۲۱	کنترل بودجه‌ای چیست؟
۵۲۳	بودجه انعطاف‌پذیر
۵۲۵	تحلیل انحرافات
۵۲۸	انحراف فروش
۵۳۱	انحراف بهای تمام‌شده
۵۳۲	انحراف مواد اولیه
۵۳۳	انحراف مصرف مواد اولیه
۵۳۴	انحراف قیمت مواد اولیه
۵۳۶	انحراف دستمزد
۵۳۷	انحراف کارایی دستمزد
۵۳۷	انحراف نرخ دستمزد
۵۳۹	انحراف سربار
۵۳۹	انحراف سربار متغیر
۵۴۱	انحراف سربار ثابت
۵۴۱	تطبیق انحرافات
۵۴۳	نقدی بر تحلیل انحرافات
۵۴۵	کنترل بها
۵۴۷	خلاصه فصل
۵۴۷	سوالات فصل
۵۴۹	منابع فصل
۵۵۱	فصل ۱۸. حسابداری مدیریت استراتژیک
۵۵۱	مقدمه

۵۵۱.....	حسابداری مدیریت استراتژیک.....
۵۵۵.....	روشهای حسابداری در حسابداری مدیریت استراتژیک.....
۵۵۵.....	زنجیره ارزش و مدیریت زنجیره ارزش.....
۵۵۶.....	حسابداری منابع انسانی.....
۵۵۶.....	مدیریت مبتنی بر فعالیت.....
۵۶۰.....	بهایابی چرخه عمر.....
۵۶۱.....	بهایابی هدف.....
۵۶۳.....	بهایابی کایزن.....
۵۶۴.....	تولید به هنگام.....
۵۶۵.....	بهایابی معکوس (به هنگام).....
۵۶۶.....	تولید چابک و حسابداری چابک.....
۵۷۰.....	خلاصه فصل و جمع بندی مطالب کتاب.....
۵۷۲.....	منابع فصل.....

فهرست شکل‌ها

۱۴	شکل ۱-۱) تعریف «حساب»
۲۸	شکل ۱-۲) سیستم حسابداری، صورت‌های مالی و حسابداری مدیریت
۳۵	شکل ۲-۱) ساختار بازار سرمایه و بازار محصول و ارتباط بین آنها
۳۸	شکل ۲-۲) شبکه ارزش سهامداران
۴۲	شکل ۲-۳) ارتباط بین حسابداری مالی و مدیریت
۵۷	شکل ۳-۱) رویدادهای تجاری، معاملات و سیستم‌های حسابداری
۸۳	شکل ۴-۱) مدل سیستم کنترلی و برنامه‌ریزی
۸۴	شکل ۴-۲) عناصر یک سیستم کنترلی
۸۶	شکل ۴-۳) شرایط لازم برای کنترل
۹۳	شکل ۴-۴) ترجمان استراتژی شرکت: چهار جنبه متفاوت- کارت ارزیابی متوازن
۹۵	شکل ۴-۵) فرایند تدوین نقشه استراتژی
۱۱۴	شکل ۵-۱) سازمان‌ها به عنوان سیستم‌های باز یا بسته: رویکردها نسبت به سیستم‌های باز، طبیعی و عقلایی
۱۱۶	شکل ۵-۲) پارادایم‌های فهم
۱۹۸	شکل ۷-۱) چرخه سرمایه در گردش
۲۰۹	شکل ۷-۲) ساختار عوامل صورت‌های مالی (صورت سود و زیان و ترازنامه) و نسبت‌های مالی
۲۵۱	شکل ۸-۱) جریان بهای تمام‌شده در شرکت بازرگانی
۲۵۲	شکل ۸-۲) جریان بهای تمام‌شده در شرکت تولیدی
۲۸۶	شکل ۹-۱) فرایند پردازش سفارش مشتری
۳۰۴	شکل ۱۰-۱) نمودار سربه‌سر برای شرکت الف
۳۰۶	شکل ۱۰-۲) نمودار سود-حجم برای شرکت الف

۳۳۷	شکل ۱-۱۱) زنجیره ارزش شرکت
۳۴۰	شکل ۲-۱۱) فرایند تولید و ارتباط آن با بهای استاندارد محصول
۳۹۹	شکل ۱-۱۳) طبقه‌بندی بهای تمام‌شده
۴۰۰	شکل ۲-۱۳) تسهیم سربار
۴۶۵	شکل ۱-۱۵) نمودار سازمانی وظیفه‌ای
۴۶۶	شکل ۲-۱۵) نمودار سازمانی بخشی
۵۳۲	شکل ۱-۱۷) انحرافات قیمت و مصرف
۵۵۴	شکل ۱-۱۸) نمایشی از حسابداری مدیریت استراتژیک
۵۵۹	شکل ۲-۱۸) یک مدل ABC
۵۶۰	شکل ۳-۱۸) چرخه عمر معمول محصول/خدمت
۵۶۲	شکل ۴-۱۸) تصمیمات سرمایه‌گذاری

فهرست جداول

۵۹	جدول ۱-۳) معاملات تجاری و ثبت دوطرفه
۶۱	جدول ۲-۳) خلاصه کردن معاملات تجاری در یک دفتر کل
۶۲	جدول ۳-۳) خلاصه کردن معاملات تجاری با یک مانده حساب در دفتر کل
۶۲	جدول ۴-۳) صورت سود و زیان
۶۳	جدول ۵-۳) شکل ساده ترازنامه
۶۴	جدول ۶-۳) ترازنامه عمودی
۱۵۳	جدول ۱-۶) شکل ساده صورت سود و زیان
۱۵۴	جدول ۲-۶) شکل ساده صورت تغییرات در حقوق صاحبان سهام
۱۵۷	جدول ۳-۶) ترازنامه - شکل ساده
۱۵۹	جدول ۴-۶) پیش‌پرداخت‌ها و معوقات
۱۶۲	جدول ۵-۶) تأثیر هزینه استهلاک بر ترازنامه
۱۷۳	جدول ۶-۶) نمونه‌ای ساده از صورت جریان وجوه نقد
۱۷۶	جدول ۷-۶) ثبت‌های دوطرفه برای معاملات
۱۷۶	جدول ۸-۶) اثر معاملات بر صورت‌های مالی
۱۹۲	جدول ۱-۷) صورت سود و زیان
۱۹۳	جدول ۲-۷) صورت تغییرات در حقوق صاحبان سهام
۱۹۴	جدول ۳-۷) ترازنامه
۲۰۳	جدول ۴-۷) اثرات تغییر در سرمایه در گردش
۲۰۵	جدول ۵-۷) ریسک و بازده - تأثیر ترکیب متفاوت بدهی/حقوق صاحبان سهام

۲۱۶	جدول (۷-۶) صورت سود و زیان گروه HMOV
۲۱۸	جدول (۷-۷) ترازنامه گروه HMOV
۲۱۹	جدول (۷-۸) نسبت‌های سودآوری گروه HMOV
۲۲۱	جدول (۷-۹) نسبت‌های نقدینگی گروه HMOV
۲۲۲	جدول (۷-۱۰) نسبت‌های اهرمی HMOV
۲۲۴	جدول (۷-۱۱) نسبت‌های فعالیت/کارایی گروه HMOV
۲۲۵	جدول (۷-۱۲) نسبت‌های بازده سهام‌داران گروه HMOV
۲۲۶	جدول (۷-۱۳) خلاصه عملکرد پنج ساله گروه HMOV
۲۲۶	جدول (۷-۱۴) نسبت‌های مالی گروه HMOV بر اساس خلاصه عملکرد ۵ ساله
۲۲۸	جدول (۷-۱۵) ترازنامه شرکت چاپ‌گرهای کارینگتون
۲۳۹	جدول (۷-۱۶) صورت سود و زیان شرکت دریا برای دوره منتهی به ۲۹ اسفند
۲۴۰	جدول (۷-۱۷) ترازنامه شرکت دریا در تاریخ ۲۹ اسفند
۲۴۳	جدول (۷-۱۸) شرکت خدماتی پارامونت (با مسئولیت محدود)
۲۴۵	جدول (۷-۱۹) شرکت خدماتی پارامونت (با مسئولیت محدود)
۲۴۶	جدول (۷-۲۰) نسبت‌های مالی
۲۴۷	جدول (۷-۲۱) صورت جریان وجوه نقد
۲۵۰	جدول (۸-۱) بهای تمام‌شده کالای فروش رفته
۲۶۳	جدول (۸-۲) مثال بهایابی مرحله‌ای با محصولات نیمه ساخته در پایان دوره
۲۶۵	جدول (۸-۳) مثالی از بهایابی قراردادهای بلندمدت
۲۶۶	جدول (۸-۴) گزارش‌های حسابداری مدیریت
۲۹۸	جدول (۱۰-۱) رفتار بها یا هزینه - هزینه‌های ثابت و متغیر
۳۰۷	جدول (۱۰-۲) نقطه سربه‌سر در شرایط چندمحصولی
۳۰۸	جدول (۱۰-۳) اهرم عملیاتی: هزینه‌های ثابت و متغیر
۳۱۴	جدول (۱۰-۴) شرکت آذرخش - حاشیه سود در سطوح مختلف فعالیت
۳۲۰	جدول (۱۰-۵) سودآوری بخش‌های مختلف یک واحد تجاری
۳۲۱	جدول (۱۰-۶) سودآوری بخش‌های مختلف یک واحد تجاری
۳۲۲	جدول (۱۰-۷) فروشگاه‌های زنجیره‌ای سامان - نتایج عملکرد بخش‌ها
۳۲۳	جدول (۱۰-۸) تأثیر تعطیلی بخش اسباب‌بازی بر سودآوری کل
۳۲۶	جدول (۱۰-۹) شرکت سامان
۳۴۷	جدول (۱۱-۱) داده‌های محصولات شرکت بیدار
۳۴۷	جدول (۱۱-۲) رتبه‌بندی محصولات شرکت بیدار براساس حاشیه سود محصولات
۳۵۰	جدول (۱۱-۳) شرکت بیدار - اولویت‌بندی محصولات برای تولید بر مبنای ظرفیت
۳۵۳	جدول (۱۱-۴) کل بهای تمام‌شده - خرید در مقابل ساخت

۳۵۳	جدول ۵-۱۱) بهای (هزینه‌ها) مربوط - خرید در مقابل ساخت
۳۵۵	جدول ۶-۱۱) هزینه‌های مربوط - جایگزینی تجهیزات
۳۵۷	جدول ۷-۱۱) مواد اولیه موردنیاز - سفارش خاص برای شرکت سامان
۳۵۸	جدول ۸-۱۱) هزینه‌های مربوط به مواد اولیه
۳۵۹	جدول ۹-۱۱) ارزش مواد اولیه در سیستم حسابداری
۳۶۴	جدول ۱۰-۱۱) شرکت ثامن - روند عملکرد تجاری
۳۶۵	جدول ۱۱-۱۱) شرکت ثامن - تحلیل عملکرد تجاری
۳۶۵	جدول ۱۲-۱۱) شرکت ثامن - سود ظرفیت
۳۶۷	جدول ۱۳-۱۱) شرکت قطعه سازی ایران
۳۷۷	جدول ۱-۱۲) بهای دستمزد
۳۸۲	جدول ۲-۱۲) کل بهای تمام‌شده مرکز تلفن و برون‌سپاری
۳۸۲	جدول ۳-۱۲) هزینه‌های مربوط مرکز تلفن و برون‌سپاری
۳۸۴	جدول ۴-۱۲) بودجه DMC
۳۸۴	جدول ۵-۱۲) نتایج واقعی عملکرد DMC
۳۸۵	جدول ۶-۱۲) کاهش در حاشیه سود DMC
۳۸۶	جدول ۷-۱۲) بهای ظرفیت استفاده نشده در DMC
۳۸۶	جدول ۸-۱۲) بهای دستمزد متغیر در DMC
۳۹۱	جدول ۹-۱۲) گزارش سودآوری مشتریان در شرکت پیروزی
۴۰۵	جدول ۱-۱۳) روش‌های مختلف تسهیم سربار تولید
۴۱۰	جدول ۲-۱۳) تسهیم سربار
۴۱۱	جدول ۳-۱۳) نرخ سربار از پیش تعیین شده مراکز هزینه
۴۱۲	جدول ۴-۱۳) سربار تخصیص یافته به محصولات بر مبنای نرخ مراکز هزینه
۴۱۸	جدول ۵-۱۳) هزینه سربار تجمع شده در مخازن بها و تخصیص توسط محرک‌ها
۴۱۸	جدول ۶-۱۳) سربار هر واحد در روش ABC
۴۱۹	جدول ۷-۱۳) بهای محصولات در روش ABC
۴۱۹	جدول ۸-۱۳) مقایسه بهای هر محصول در روش بهایابی جذبی و ABC
۴۲۴	جدول ۹-۱۳) بانک کوالیتی - بهای مستقیم و سربار تخصیص یافته به هر شعبه
۴۲۵	جدول ۱۰-۱۳) بانک کوالیتی - مخازن و محرک‌های هزینه
۴۲۵	جدول ۱۱-۱۳) بانک کوالیتی - بها به ازای هر واحد محرک بها
۴۲۶	جدول ۱۲-۱۳) بانک کوالیتی - حجم مبادلات هر شعبه
۴۲۷	جدول ۱۳-۱۳) بانک کوالیتی - تحلیل بهای تمام‌شده با استفاده از ABC
۴۲۷	جدول ۱۴-۱۳) مقایسه بهای تمام‌شده در روش‌های جذبی و ABC
۴۳۲	جدول ۱۵-۱۳) اطلاعات بودجه‌ای شرکت بذرافشان

۴۳۳	جدول ۱۶-۳) مخزن و محرک بها در شرکت بذرافشان (روش ABC).....
۴۳۳	جدول ۱۷-۱۳) برآوردهای شرکت بذرافشان.....
۴۴۰	جدول ۱-۱۴) جریان‌ات نقدی راه‌کارهای مختلف سرمایه‌گذاری.....
۴۴۱	جدول ۲-۱۴) ارزش مستهلک شده گزینه‌های سرمایه‌گذاری.....
۴۴۲	جدول ۳-۱۴) ARR برای پروژه ۱.....
۴۴۲	جدول ۴-۱۴) ARR برای پروژه ۲.....
۴۴۳	جدول ۵-۱۴) ARR برای پروژه ۳.....
۴۴۷	جدول ۶-۱۴) NPV برای پروژه ۱.....
۴۴۸	جدول ۷-۱۴) NPV برای پروژه ۲.....
۴۴۸	جدول ۸-۱۴) NPV برای پروژه ۳.....
۴۵۰	جدول ۹-۱۴) مقایسه روش‌های ارزیابی.....
۴۵۵	جدول ۱۰-۱۴) جدول ارزش فعلی ۱ ریال در سال t ام.....
۴۶۰	جدول ۱۱-۱۴) ارزیابی سرمایه‌گذاری بلندمدت در شرکت کسری.....
۴۷۵	جدول ۱-۱۵) ROI سرمایه‌گذاری اولیه.....
۴۷۵	جدول ۲-۱۵) ROI سرمایه‌گذاری جدید.....
۴۷۶	جدول ۳-۱۵) RI سرمایه‌گذاری اولیه.....
۴۷۷	جدول ۴-۱۵) RI سرمایه‌گذاری اضافی.....
۴۸۱	جدول ۵-۱۵) نتایج مالی بخش‌ها.....
۴۸۲	جدول ۶-۱۵) بهای تمام‌شده در بخش الف.....
۴۸۲	جدول ۷-۱۵) بهای تمام‌شده در بخش ب.....
۴۹۶	جدول ۱-۱۶) مثالی از بودجه در شرکت خدماتی- بودجه هتل تابان.....
۴۹۷	جدول ۲-۱۶) بودجه یک شرکت خدماتی- بودجه هتل تابان.....
۵۰۰	جدول ۳-۱۶) برآورد فروش و هزینه‌های شرکت تن‌آسا.....
۵۰۰	جدول ۴-۱۶) محاسبه موجودی کالای شرکت تن‌آسا.....
۵۰۱	جدول ۵-۱۶) موجودی کالای پایان دوره شرکت تن‌آسا.....
۵۰۳	جدول ۶-۱۶) بودجه شرکت تهران.....
۵۰۴	جدول ۷-۱۶) بودجه تولید شرکت تهران.....
۵۰۵	جدول ۸-۱۶) بودجه خرید مواد اولیه شرکت تهران.....
۵۰۷	جدول ۹-۱۶) صورت سود و زیان بودجه‌ای شرکت بازرگانی ارغوان.....
۵۰۸	جدول ۱۰-۱۶) بودجه دریافتی از مشتریان بابت فروش- شرکت بازرگانی ارغوان.....
۵۰۸	جدول ۱۱-۱۶) بودجه خرید- شرکت بازرگانی ارغوان.....
۵۰۹	جدول ۱۲-۱۶) بودجه بازپرداخت بدهی به فروشندگان موجودی کالا- شرکت بازرگانی ارغوان.....
۵۱۰	جدول ۱۳-۱۶) بودجه نقدی- شرکت بازرگانی ارغوان.....

جدول ۱۴-۱۶	صورتحساب جریان وجوه نقد بودجه‌ای - شرکت بازرگانی ارغوان	۵۱۲
جدول ۵-۱۶	پیش‌بینی‌های شرکت پارس	۵۲۰
جدول ۱-۱۷	گزارش نمونه مالی اقلام واقعی در مقابل بودجه‌ای	۵۲۲
جدول ۲-۱۷	گزارش مقایسه عملکرد واقعی و بودجه‌ای	۵۲۷
جدول ۳-۱۷	بودجه انعطاف‌پذیر	۵۲۸
جدول ۴-۱۷	گزارش انحرافات	۵۲۹
جدول ۵-۱۷	انحراف قیمت فروش	۵۳۰
جدول ۶-۱۷	انحراف حجم فروش	۵۳۱
جدول ۷-۱۷	انحراف مواد اولیه	۵۳۳
جدول ۸-۱۷	انحراف مصرف مواد اولیه	۵۳۴
جدول ۹-۱۷	انحراف قیمت مواد اولیه	۵۳۵
جدول ۱۰-۱۷	کل انحراف مواد اولیه	۵۳۶
جدول ۱۱-۱۷	انحراف دستمزد	۵۳۶
جدول ۱۲-۱۷	انحراف کارایی دستمزد	۵۳۷
جدول ۱۳-۱۷	انحراف نرخ دستمزد	۵۳۸
جدول ۱۴-۱۷	کل انحراف دستمزد	۵۳۹
جدول ۱۵-۱۷	انحراف سربار متغیر	۵۳۹
جدول ۱۶-۱۷	انحراف کارایی سربار متغیر	۵۴۰
جدول ۱۷-۱۷	انحراف هزینه سربار متغیر	۵۴۰
جدول ۱۸-۱۷	کل انحراف سربار متغیر	۵۴۱
جدول ۱۹-۱۷	تطبیق انحرافات	۵۴۲
جدول ۲۰-۱۷	اطلاعات مالی بودجه‌ای و واقعی شرکت گلبهار	۵۴۸
جدول ۲۱-۱۷	اطلاعات مالی بخش تجاری شرکت احسان	۵۴۹

فهرست موردکاوی‌ها

موردکاوی ۱-۵	شرکت ایزی جت	۱۲۶
موردکاوی ۲-۵	شرکت انرون	۱۳۴
موردکاوی ۳-۵	شرکت ورلدکام	۱۳۵
موردکاوی ۱-۷	تفسیر صورتهای مالی در گروه اچ. ام. وی (HMV)	۲۱۶
موردکاوی ۲-۷	چاپ‌گرهای کارینگتون: یک نقد حسابداری	۲۲۸

- موردکاوی ۱۰-۱) شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای سامان - واحد زیان‌ده ۳۲۲
- موردکاوی ۱۰-۲) شرکت سوپر‌تک: استفاده از اطلاعات حسابداری برای موفقیت در فروش ۳۲۷
- موردکاوی ۱۱-۱) شرکت ثامن - قیمت‌گذاری ظرفیت به‌کار گرفته شده ۳۶۴
- موردکاوی ۱۱-۲) شرکت قطعه‌سازی ایران - تأثیر جایگزینی تجهیزات بر هزینه‌ها و قیمت‌ها ۳۶۶
- موردکاوی ۱۲-۱) شرکت مدیریت داده‌پردازی - بهای دستمزد و ظرفیت بلا استفاده ۳۸۳
- موردکاوی ۱۳-۱) واحد پرتابل شرکت تکترونیक्स ۴۲۳
- موردکاوی ۱۳-۲) بانک کوآلیتی - مشکل تسهیم سربار ۴۲۴
- موردکاوی ۱۴-۱) شرکت گلیات - ارزیابی سرمایه‌گذاری ۴۵۲
- موردکاوی ۱۵-۱) شرکت خدماتی ماجستیک - ارزیابی عملکرد بخش‌های تجاری ۴۷۴
- موردکاوی ۱۶-۱) بانک هندلز - آیا بودجه‌بندی الزامی است؟ ۵۱۴

سخن ناشر

شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس وابسته به سازمان بورس و اوراق بهادار، با هدف توسعه ابزارها و زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در بازار سرمایه، در سال ۱۳۸۳ تأسیس گردید. این شرکت از بدو تأسیس اقدام به خدمت‌رسانی به آحاد جامعه درخصوص موضوعات مرتبط با بازار سرمایه نمود. از جمله این خدمات می‌توان به راه‌اندازی پایگاه اطلاع‌رسانی بازار سرمایه ایران^۱، راه‌اندازی سامانه اینترنتی تالار مجازی بورس ایران^۲ با هدف آموزش و آشنایی علاقه‌مندان سرمایه‌گذاری در بورس ایران با سازوکار مناسب سرمایه‌گذاری، طراحی نرم‌افزار مدیریت بورس همراه با هدف تسهیل دسترسی فعالان بازار سرمایه به اطلاعات بازار از طریق گوشی تلفن همراه و بسیاری از فعالیت‌های دیگر اشاره نمود.

یکی از فعالیت‌های اصلی این شرکت در راستای اطلاع‌رسانی و خدمت‌دهی در بازار سرمایه ایران، نشر کتب مختلف و متعدد مرتبط با مسائل مالی و سرمایه‌گذاری است، به همین منظور شرکت در سال ۱۳۹۰، با اخذ مجوز رسمی از وزارت فرهنگ و

۱. به نشانی: www.sena.ir

۲. به نشانی: www.irvex.ir

ارشاد اسلامی، انتشارات بورس را تأسیس نمود. انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، با هدف نیل به مرجعیت کتب مالی به‌طور عام و کتب مرتبط با سرمایه‌گذاری به‌طور خاص، در داخل کشور اقدام به نشر کتب می‌نماید. امید است با انتشار این گونه کتب، گامی مؤثر در راستای اعتلای دانش و توانمندی فعالان بازار سرمایه برداشته شود.

پیش‌گفتار

ایده اصلی به نگارش درآوردن این کتاب از زمانی در ذهن من پیش آمد که در جایگاه‌های مختلف با مدیرانی برخورد می‌کردم که دارای تخصص مالی نبوده و لذا علاقه‌مند به آشنایی با مفاهیم مالی و حسابداری بودند و تمایل داشتند بدانند چگونه می‌توان از این مفاهیم در تصمیم‌های خود استفاده نمایند. اغلب کتاب‌های حسابداری موجود در بازار برای افرادی به رشته تحریر درآمده که دارای پیش‌زمینه مالی و حسابداری هستند و ارائه مطالب به صورتی جزئی و دقیق صورت گرفته است، به شکلی که گاهی برای مدیران و سایر اشخاص غیرمالی پیچیده بوده و آنها را گمراه می‌نماید. البته کتاب‌های بسیار کمی نیز برای مدیران در این حوزه وجود دارد که با بررسی‌های انجام شده توسط این جانب، نیازهای موجود را به طور کامل و در قالبی ساده و قابل فهم رفع نمی‌کند. لذا تصمیم به ترجمه کتابی در این زمینه گرفتم که قادر باشد نیاز مدیران غیرمالی علاقه‌مند به مباحث مالی و حسابداری را به زبانی ساده و البته علمی تأمین نماید. به این منظور کتاب‌های منتشر شده تحت عنوان «حسابداری برای مدیران» توسط انتشارات معتبر دنیا را جستجو کردم که حاصل این جستجو کتابی با همین عنوان از انتشارات جان وایلی بود که چاپ چهارم آن را پال ام. کولیر¹ در سال

۲۰۱۲ منتشر کرد. این کتاب علاوه بر اینکه قابل استفاده برای مدیران غیرمالی است، برای مدیرانی با زمینه مالی نیز که خواهان مرور دانسته‌های قبلی خود به همراه آشنایی با جدیدترین متدهای این حوزه هستند، مفید است.

علاوه بر مدیران اجرایی، این کتاب قابل استفاده برای درس حسابداری برای مدیران یا حسابداری مدیریت برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد حسابداری و مدیریت و به ویژه برای دانشجویان MBA در تمامی گرایش‌ها می‌باشد.

این کتاب در سه بخش و در قالب ۱۸ فصل به شرح زیر مطالب مفیدی را به خوانندگان ارائه می‌دهد:

بخش اول. مفهوم حسابداری

فصل ۱. مقدمه‌ای بر حسابداری

فصل ۲. حسابداری و ارتباط آن با ارزش سهام‌داران و راهبری شرکتی

فصل ۳. ثبت رویدادهای مالی و اصول حسابداری

فصل ۴. کنترل مدیریت، حسابداری و مفروضات منطق اقتصادی آن

فصل ۵. رویکردهای تفسیری و انتقادی نسبت به حسابداری و تصمیم‌گیری

بخش دوم. کاربرد صورت‌های مالی در تصمیم‌گیری

فصل ۶. تهیه صورت‌های مالی: استانداردهای بین‌المللی و چارچوب مفهومی

حسابداری

فصل ۷. تحلیل و تفسیر صورت‌های مالی

فصل ۸. حسابداری موجودی کالا

بخش سوم. کاربرد اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل مدیریت

فصل ۹. حسابداری و سیستم‌های اطلاعاتی

فصل ۱۰. تصمیمات بازاریابی

فصل ۱۱. تصمیمات عملیاتی

فصل ۱۲. تصمیمات مرتبط با منابع انسانی

فصل ۱۳. تصمیمات تسهیم سربار

فصل ۳۴. تصمیمات سرمایه‌گذاری استراتژیک

فصل ۱۵. ارزیابی عملکرد بخش‌های تجاری

فصل ۱۶. بودجه‌بندی

فصل ۱۷. کنترل بودجه‌ای

فصل ۱۸. حسابداری مدیریت استراتژیک

در بخش اول کتاب، مفهوم حسابداری و وظایف آن در واحدهای تجاری توصیف می‌شود. انتظار می‌رود خواننده پس از مطالعه این بخش متوجه شود که حسابداری چیزی بیش از یک موضوع تکنیکال است. برای این منظور، در فصل اول، حسابداری و وظایف آن معرفی شده و تاریخچه مختصری از حسابداری مالی و مدیریت ارائه خواهد شد. علاوه بر این، در این فصل مطالبی در خصوص پیشرفت‌های اخیر در رابطه با کاربرد اطلاعات مالی طرح خواهد شد که منجر به تغییر نقش حسابداران و مدیران غیرمالی گردیده است. در فصل دوم کتاب، ارتباط حسابداری با ارزش سهام‌داران و استراتژی‌های سازمانی بررسی خواهد شد. مقررات شرکت‌ها و راهبری شرکتی در رابطه با حوزه‌ای که حسابداری در آن فعالیت دارد، مانند نقش هیئت مدیره، حسابرسی، کمیته حسابرسی و مقررات پذیرش در بورس اوراق بهادار و همچنین ریسک، کنترل‌های داخلی و حسابداری از جنبه منتقدانه آن در این فصل ارائه خواهد شد.

در فصل سوم، به منظور درک فرایند حسابداری به چگونگی ثبت رویدادهای تجاری در سیستم حسابداری با استفاده از روش ثبت دوطرفه که زیربنای حسابداری است، اشاره می‌شود. اجزای سیستم حسابداری شامل دارایی، بدهی، درآمد، هزینه و حقوق یا سرمایه و نیز شکل ساده‌ای از ترازنامه و سود و زیان تشریح می‌شود. در فصل چهارم، زیربنای سیستم‌های کنترلی مدیریت، یعنی پارادایم اقتصادی-عقلایی و ارتباط سیستم‌های مذکور با حسابداری توضیح داده می‌شود. در پایان بخش اول کتاب، فصل پنجم به طرح روش‌های جایگزین دیگری برای درک نقش حسابداری و کنترل‌های مدیریت در سازمان‌ها می‌پردازد. در این فصل به بررسی نقش تحقیق، پارادایم تفسیری، رویکرد ساختارگرایی اجتماعی و چگونگی اعمال فرهنگ سازمانی در حسابداری

پرداخته می‌شود و با طرح موضوع اخلاق و اینکه چرا بر حسابداری و مدیریت تأثیرگذار است، مطرح می‌شود.

در بخش دوم کتاب مروری جامع بر صورت‌های مالی و تحلیل صورت‌های مالی می‌شود و در ادامه با معرفی مبحث موجودی کالا، زنجیره ارتباطی بخش دوم و سوم کتاب را برقرار می‌سازد. در راستای تحقق اهداف بخش دوم، فصل ششم مطالبی در خصوص استانداردهای گزارش‌گری مالی بین‌المللی و چارچوبی برای تهیه و ارائه صورت‌های مالی که مبانی گزارش‌گری مالی به افراد برون سازمانی را تشکیل می‌دهند، ارائه می‌دهد و تمامی صورت‌های مالی اساسی، شامل ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت جریان وجوه نقد معرفی می‌کند. در فصل هفتم با عنوان تفسیر صورت‌های مالی، به مروری بر گزارش‌های سالیانه شرکت‌ها و چگونگی تحلیل نسبت‌ها برای تفسیر صورت‌های مالی می‌پردازد و در این خصوص، نسبت‌های سودآوری، نقدینگی، اهرمی، فعالیت یا کارایی و بازده سهام‌داران معرفی و تشریح خواهند شد. همچنین در این فصل به موضوع گزارش‌گری مسئولیت‌های اجتماعی و محیطی اشاره می‌شود. فصل هشتم به حسابداری موجودی کالا اختصاص دارد. از آنجا که موجودی کالا یک قلم ارتباطی مهم و بنیادی بین صورت سود و زیان و ترازنامه است و نیز موجودی کالا یک جزء بسیار مهم در محاسبه «بها» که از دغدغه‌های اصلی بخش سوم این کتاب است، محسوب می‌شود؛ مطالب این فصل به کاربرد اطلاعات مالی در تصمیمات مدیریتی کمک خواهد کرد.

در بخش سوم کتاب به خوانندگان نشان داده می‌شود که چگونه می‌توان از اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل استفاده کرد. جامه عمل پوشاندن به این هدف با معرفی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در فصل نهم آغاز خواهد شد. در ادامه این بخش، نحوه کاربرد اطلاعات حسابداری در اتخاذ تصمیمات مرتبط با بازاریابی و فروش در واحدهای تجاری در فصل دهم بیان خواهد شد. در فصل یازدهم، به وظایف عملیاتی شرکت یعنی انجام سفارش مشتریان پس از انجام وظایف بازاریابی شرکت پرداخته می‌شود و اینکه چگونه می‌توان از اطلاعات

حسابداری در رابطه با انواع تصمیمات مختلفی که مدیران در این حوزه با آنها روبه‌رو می‌شوند، استفاده کرد. تصمیمات مرتبط با منابع انسانی و کاربرد اطلاعات حسابداری موضوعی است که در فصل دوازدهم ارائه خواهد شد. بحث در خصوص تصمیمات مرتبط با تسهیم سربار، در فصل سیزدهم کتاب انجام می‌شود. این فصل بر مسئله تسهیم بهای سربار و چگونگی تخصیص بهای سربار به محصولات و خدمات مختلف تأکید می‌شود. تصمیمات سرمایه‌گذاری استراتژیک و کاربرد اطلاعات حسابداری در این گونه تصمیمات، موضوعی است که در فصل چهاردهم ارائه می‌شود. در راستای تصمیمات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و سرمایه‌ای، سه روش نرخ بازده حسابداری، دوره بازگشت سرمایه و جریان‌ات نقدی تنزیل شده و نحوه استفاده از آنها در ارزیابی تصمیمات سرمایه‌گذاری در فصل مذکور ارائه خواهد شد.

با وجود حرکت سازمان‌ها به سمت عدم تمرکز، ساختار تجاری چندبخشی و نیز ارزیابی و مدیریت عملکرد بخش‌های تجاری تأثیر عمده‌ای بر حسابداری مدیریت گذاشته است. در همین راستا، در فصل پانزدهم این کتاب، موضوع ارزیابی عملکرد بخش‌های تجاری مطرح می‌شود. مبحث بودجه‌بندی و کنترل بودجه‌ای که به منظور مدیریت عملکرد سازمان‌ها در راستای اهداف از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد، در فصل‌های شانزدهم و هفدهم کتاب می‌آید.

در انتهای بخش سوم و در راستای جمع‌بندی مطالب ارائه شده در فصل‌های قبلی، در فصل هجدهم به مبحث حسابداری مدیریت استراتژیک اشاره می‌شود. در این فصل، تعدادی از مفاهیمی که در فصل‌های قبلی مطرح شدند، در کنار یکدیگر قرار گرفته شده و از سه منظر استراتژیک مورد بررسی قرار می‌گیرند و به سازمان از خارج از مرزهای آن نگریسته شده و نقش آن در زنجیره ارزش بررسی می‌شود.

در پایان از خوانندگان محترم خواهشمندم بنده را از نظرات و پیشنهادهای خود محروم نگذاشته و از طریق آدرس mashaykhi@ut.ac.ir یا mashayekhbita@gmail.com با من در این رابطه مکاتبه نمایند. همچنین برای استادان محترمی که از این کتاب برای تدریس در کلاس‌های درس خود در دانشگاه‌ها و یا کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی

بهره می‌برند، فایل پاورپوینت تمامی فصل‌های کتاب به همراه حل سؤالات پایان هر فصل موجود است که در صورت نیاز برایشان ارسال خواهم کرد.

آذرماه ۱۳۹۳

بی‌تا مشایخی - عضو هیأت

علمی و دانشیار دانشگاه تهران

www.ketab.ir